

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: *oponentský*

Autor práce: Bc. Michal Polák

Název práce: Důvody nuceného krmení vězňů na Guantanámu v kontextu Foucaultovy teorie moci

Vedoucí práce: Mgr. Martin Hájek, PhD.

Oponent: Mgr. Jan Maršálek

Navržené hodnocení: nedoporučuji k obhajobě

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíl práce je formulován jasně, nemá však podle mého názoru valný sociologický smysl. Otázka zní: „Co Spojené státy vede k nucenému krmení hladovkářů?“ (s. 22) Jiné by bylo, kdyby otázka zněla, co vypovídá nucené krmení hladovkářů na Guantanámu o povaze americké společnosti či státu. Škála „testovaných“ hypotéz se mi zdá od začátku příliš zredukovaná, navíc není jasné, zda jsou nabízené hypotézy opravdu neslučitelné.

Práce je jasně strukturována.

2. Opírá se autor o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Neopírá. Vynecháme-li literaturu (především žurnalistické a aktivistické povahy), kterou autor používá jako své zdroje („data“), zbývá jen velmi málo literatury odborné. Může to být důsledkem nevhodně zvolené problematiky.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Přístup ke zdrojům byl pro tuto práci pochopitelně ztížený. Kvalita užitých zdrojů je těžko kontrolovatelná, jde vlastně o sbírku svědectví a informací z druhé ruky. Autor nedokáže udržet metodologickou nestrannost, příliš rychle se podle mého názoru rozhodl důvěřovat spíše obětem (svědectvím vězňů) než oficiálním vyjádřením USA.

Autor na str. 43 píše: „Specifičnost této práce neumožňuje použití konvenční kvalitativní ani kvantitativní metodologie.“ Obávám se spíše, že specifičností této práce je, že nepoužívá metodologii žádnou.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor opírá závěry, k nimž dospěl?

Domnívám se, že nevalná. Argumentace mi není jasná, jako by si autor jen načetl sebrané materiály, celou věc uvážil a rozhodl. Pokud tomu správně rozumím, autor z poznatku, že se vedení věznic

snaží od hladovky vězně hrubě zrazovat ještě před její život ohrožující fází, usuzuje na to, že je nucené vykrmování jen pokračováním těchto „trestajících“ postupů. Jedno z druhého podle mého názoru nevyplývá, navíc autor nikde blíže nezkoumá smysl onoho stigmatizujícího odrazování (že je násilné, ještě neznamená, že je jeho intencí trestat).

Nezdůvodněné se mi zdá i autorovo stranění svědectvím vězňů a nevládních organizací v jejich sporech s oficiálními stanovisky USA.

Nejsem přesvědčen ani úplným závěrem, podle kterého lze sledovaný fenomén nejlépe uchopit v intencích konceptu „drobných suverénů“ (Butlerová). Nezdá se mi, že by autor toto tvrzení ve své práci přesvědčivě zdůvodňoval (argumenty na s. 52 jsou spekulativní).

5. Jsou v práci autorova tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Autor žádá vlastní zjištění nepředkládá. Shrnuje tvrzení získaná z veřejně dostupných zdrojů a implicitně (tj. nepříliš kontrolovatelně) posuzuje jejich váhu. Sledovaný fenomén nakonec zařazuje do jedné z předem připravených kategorií (hypotéz). Pokud jde o tvrzení, ano, autorova vlastní tvrzení jsou jako taková jasně uvedena.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Dobrá, text je čtivý a bez pravopisných chyb.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

Práce je příliš krátká (44 str. vlastního textu, autor do rozsahu své práce počítá i projekt, titulní stranu a obsah...).

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Jsou „testované“ hypotézy šťastně zformulované?

Je rozumné snažit se uplatňovat Foucaultovu ideu biomoci v případě zajatých občanů cizí státní příslušnosti?

Jaké sociologické hypotézy je možné v návaznosti na autorův esej formulovat?

Technikálie: Kdo je vlastně signatářem Tokyjské a Maltské úmluvy? Státy? Lékařské organizace?

Celkové hodnocení práce:

Přes čtivost autorovy práce a závažnost tématu, o kterém pojednává, se domnívám, že jde o text sociologicky prakticky neukotvený. I sociologická esejistika má svá pravidla a je třeba ji odlišovat od názorové žurnalistiky. Předkládaná práce postrádá metodu, přesnost argumentace i sociologický cíl, proto ji k obhajobě nedoporučuji.

Datum: 26. května 2014

Podpis: Jan Maršálek